

Dona i mercat de treball a les Illes Balears

Informe 08.03.2021

Observatori del Treball de les Illes Balears

soib

Resum executiu

Dona i mercat de treball a les Illes Balears (I)

- L'any 2020 està marcat per la repercussió de la crisi sanitària en el context econòmic i sociolaboral. Les Illes Balears han estat una de les regions més afectades per l'elevat pes del sector turístic, molt afectat per les restriccions de mobilitat.
- Cau la taxa d'activitat femenina fins al 70,3 % en el 2020 i les Balears se situen en la sisena posició en el rànquing per comunitats autònomes. Alhora, la taxa d'abandonament escolar prematur de les dones se situa en el 12,4 %, la menor taxa de tota la sèrie històrica.
- En el 2020 cau l'ocupació un -8,7 % en termes interanuals a les Balears. Aquest descens afecta de forma similar homes (-8,6 %) i dones (-8,9 %). Les dones representen el 46,3 % del total dels ocupats.
- La taxa d'ocupació de les dones entre 16 i 64 anys experimenta un fort descens a les Illes Balears i passa del 63,3 % en el 2019 al 57,9 % en el 2020. Es tracta de la taxa més baixa des del 2013.
- La caiguda de l'ocupació ha afectat de forma més intensa els joves menors de 30 anys (-24,7 %) i els afiliats amb contracte temporal que no s'han pogut acollir a mesures de protecció, com ara els ERTO. És per això que cau la taxa de temporalitat i se situa en el 21,5 % entre el col·lectiu femení de les Balears.

Resum executiu

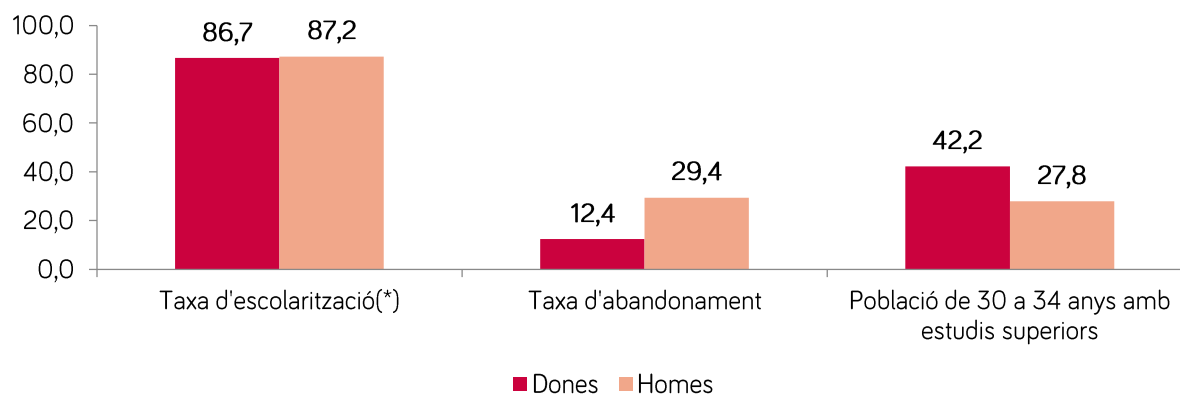
Dona i mercat de treball a les Illes Balears (II)

- Les jornades a temps parcial continuen essent cosa de dones: el 19,7 % de les dones enfront del 6,6 % dels homes de les Balears treballen a jornada parcial. Aquest indicador no varia respecte d'anys anteriors.
- Tot i les mesures de protecció establertes, hi ha hagut un fort increment de l'atur registrat (+50,2 %) a les Illes Balears, més intens entre els homes (+55,4 %) que entre les dones (+46,9 %). Tanmateix, les dones continuen essent majoria a les llistes del SOIB i representen en el 2020 el 54,1 % del total de l'atur registrat.
- La taxa d'atur femenina se situa en el 17,5 % a les Balears, segons dades de l'EPA, similar a la del conjunt d'Espanya (17,4 %). Això sí, es tracta de la taxa més alta des del 2015.
- Segons les darreres dades de l'INE, corresponents al 2018, la bretxa salarial se situava a les Illes Balears en el 15,8 %, que és el que els homes cobren per sobre de les dones.
- Augmenta de forma gradual la presència de la dona en els òrgans de decisió tant públics, com privats, així com també en l'àmbit de la investigació i la recerca.

Educació

En l'àmbit educatiu, les dones mostren millors resultats que els homes. En el curs 2018-2019 les dones de les Balears presenten una taxa neta d'escolarització als 16 anys similar a la dels homes. Ara bé, la taxa d'abandonament escolar prematur femenina és significativament menor que la masculina (12,4 % i 29,4 %, respectivament) en el 2020. Quant als estudis superiors, l'indicador del 2020 també és més positiu en el cas femení, ja que respecte de la població de 30 a 34 anys amb estudis superiors, les dones superen clarament els homes (42,2 % i 27,8 % respectivament.)

Indicadors educatius per sexe

(*)Curs 2018-19

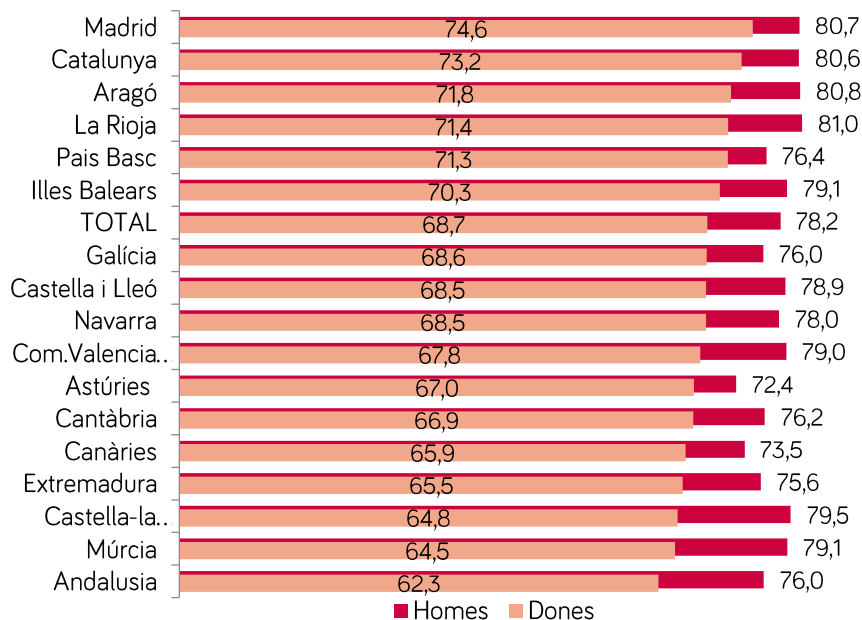
Font: OTIB a partir de les dades del Ministeri d'Educació i FP

Taxa d'activitat

La taxa d'activitat femenina de 16-64 anys (70,3 %) de les Balears mostra un valor 8,8 punts percentuals per sota de la masculina (79,1 %), però 1,6 punts per sobre de la mitjana nacional (68,7 %). Les Balears han baixat posicions en el rànquing per comunitats autònomes i han passat a ocupar la sisena posició en el 2020.

En comparació, la taxa d'activitat femenina de la UE-27 es va situar en el 67,9 % en el 2019.

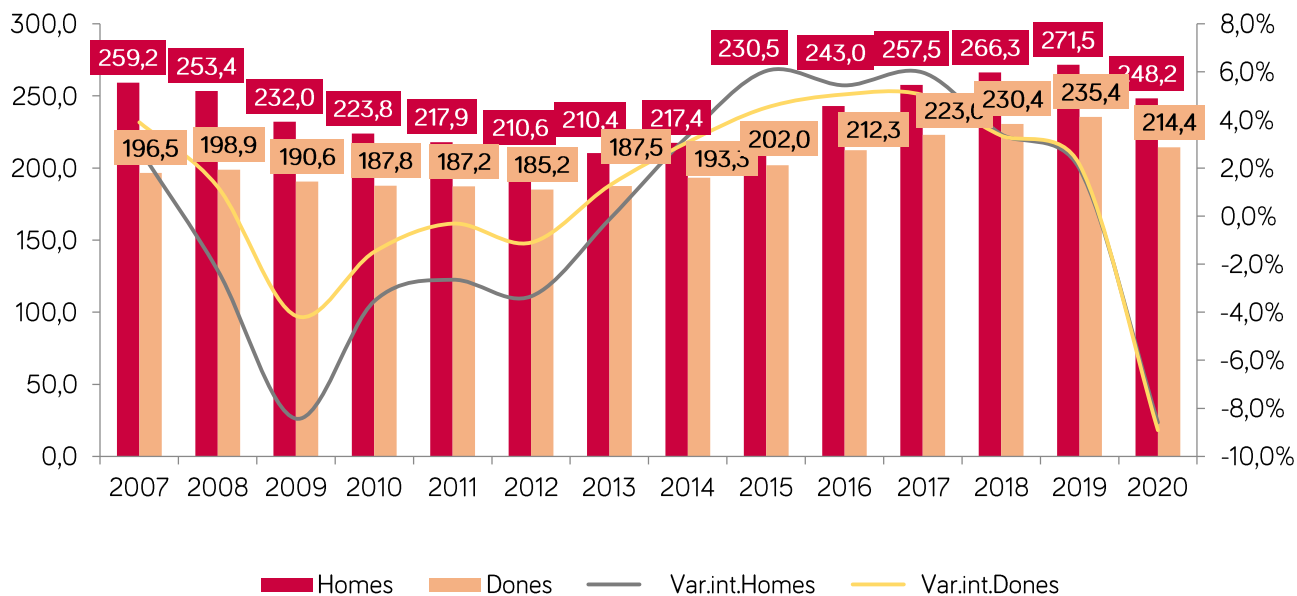
Rànquing de la taxa d'activitat 16-64 anys per sexe i comunitat autònoma. Mitjana 2020

Afiliació a la TGSS

Segons les dades de la TGSS, les dones afiliades a les Balears són 214.400 en el 2020. Representen el 46,3 % del total de la població afiliada. En termes interanuals, ambdós sexes experimenten un descens similar (-8,6 % els homes i -8,9 % les dones), per la qual cosa la crisi econòmica derivada de la pandèmia ha afectat ambdós col·lectius.

Evolució de l'afiliació per sexe a les Illes Balears (2007-2020)

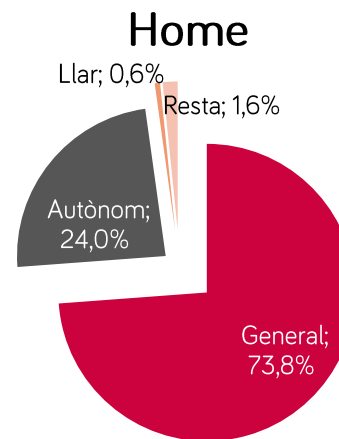
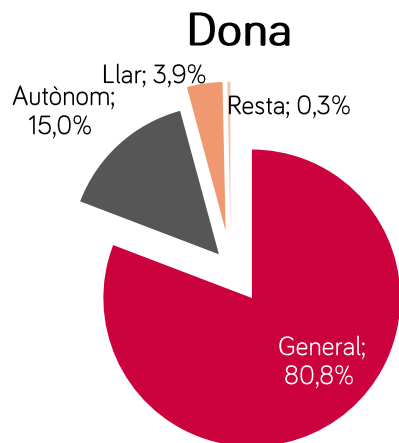
Font: OTIB a partir de les dades de TGSS

Afiliació per règim

El 80,8 % de les dones d'alta a la seguretat social es troben en el règim general, el 15 % en el règim d'autònoms i el 3,9 % en el règim de la llar. En comparació, el 24 % dels homes es troben en el règim d'autònoms.

Respecte al 2019, cau sobretot l'afiliació en el règim general (-10,4 %), mentre que el d'autònoms experimenta un descens més suau (-2,1 %).

Distribució de l'afiliació per règim i sexe a les Illes Balears (2020)

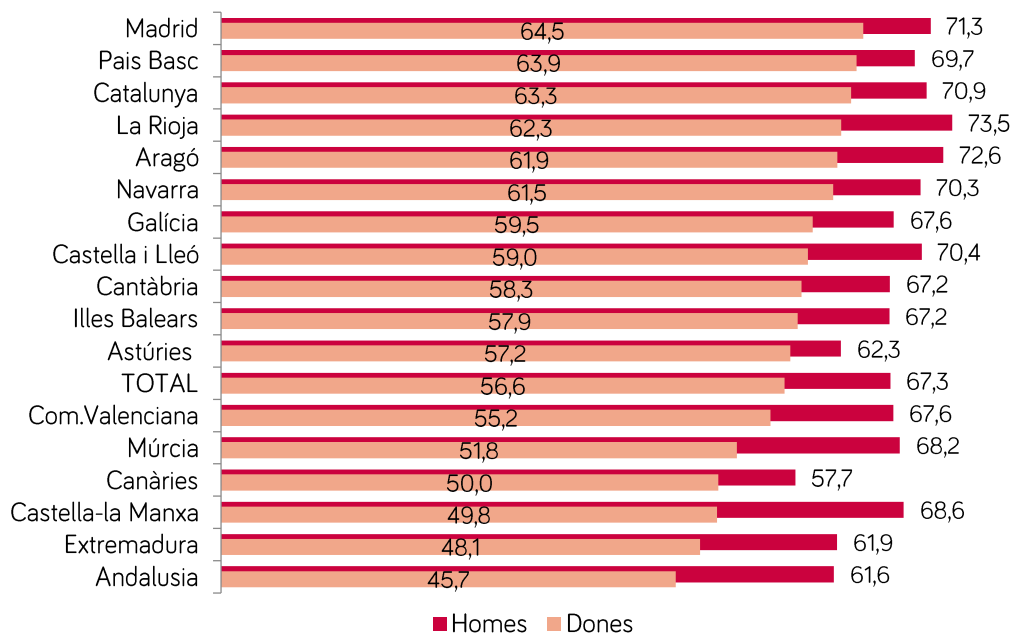

Taxa d'ocupació

La taxa d'ocupació de les dones entre 16 i 64 anys se situa en el 57,9 %, 9,2 punts percentuals per sota de la masculina (67,2 %), però a la vegada 1,3 punts per sobre de la mitjana nacional (56,6 %). Es perden posicions respecte del 2019 quan la taxa se situà en el 63,3 %. De fet, es tracta de la taxa d'ocupació femenina més baixa des del 2013.

En comparació, la taxa d'ocupació femenina de la UE-27 es va situar en el 63,0 % en el 2019.

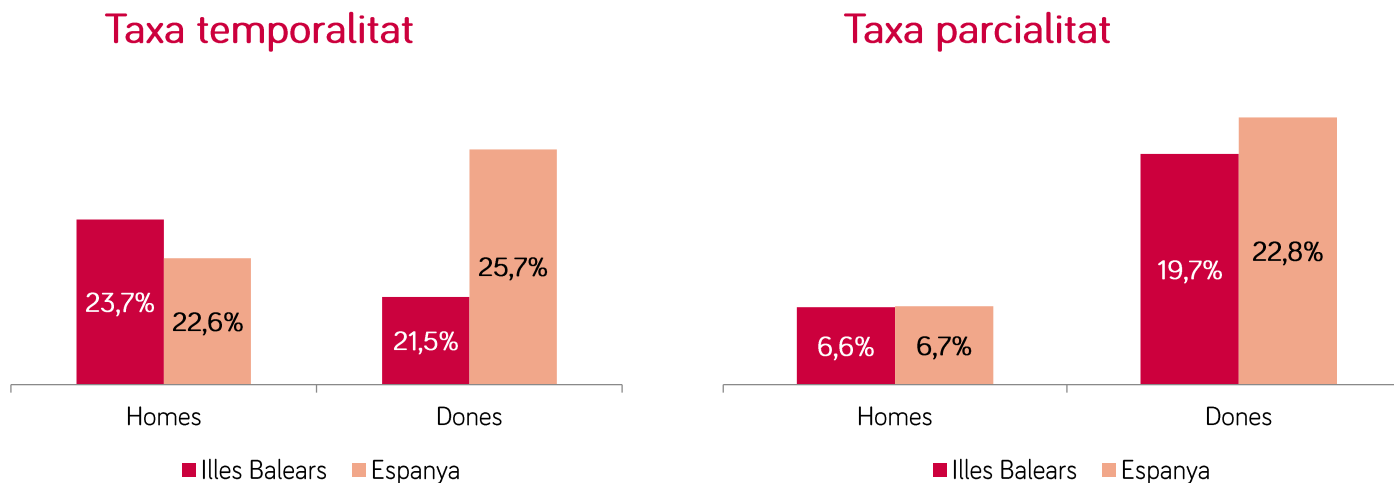
Rànquing de la taxa d'ocupació 16-64 anys per sexe i comunitat autònoma. Mitjana 2020

Temporalitat i parcialitat

La caiguda de l'ocupació en el 2020 s'ha donat sobretot entre els ocupats amb contracte temporal, per la qual cosa cau la taxa de temporalitat, en ambdós sexes, i la femenina se situa 2,2 punts per sota de la masculina.

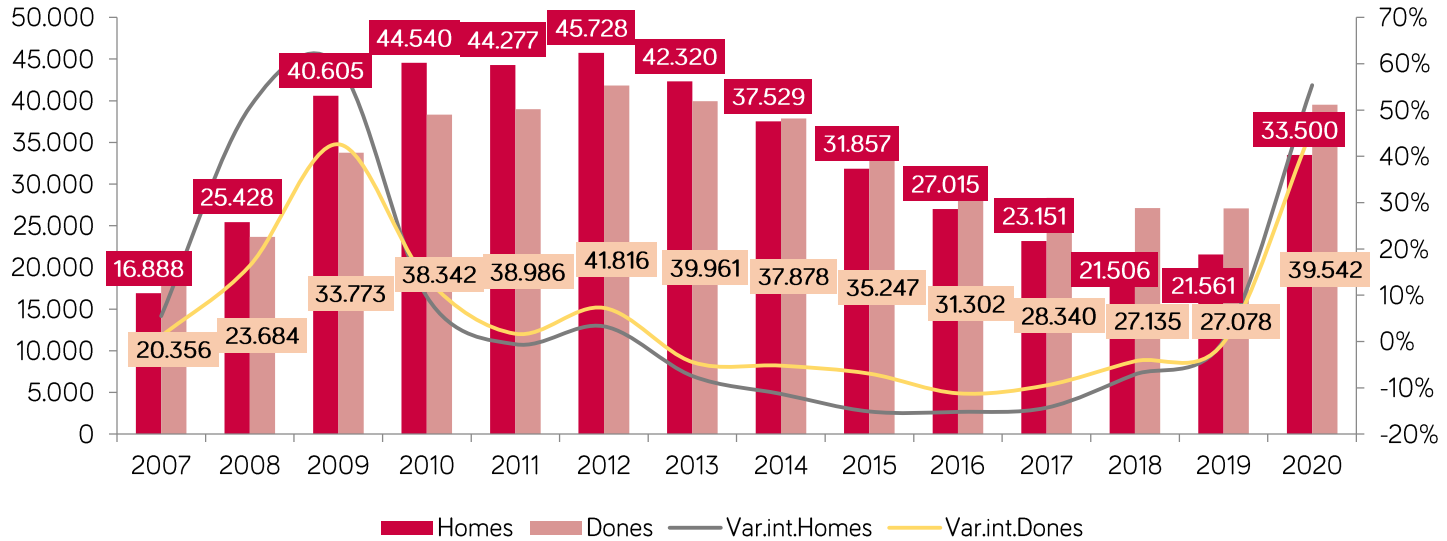
Pel que fa a la parcialitat, la situació canvia totalment. Les dades de contractació a temps parcial mostren de manera habitual una major incidència entre les dones. La major parcialitat femenina s'explica per la necessitat de conciliar la vida familiar i laboral, que encara recau principalment en les dones.

Atur registrat

Les dones en atur durant el 2020 són 39.542, la qual cosa representa el 54,1 % dels aturats de les Balears. Els efectes de la crisi sanitària sobre les xifres d'atur han estat molt importants en els dos col·lectius. Respecte al 2019 augmenta l'atur un 55,4 % entre els homes i un 46,0 % entre les dones.

Evolució de l'atur registrat per sexe a les Illes Balears (2007-2020)

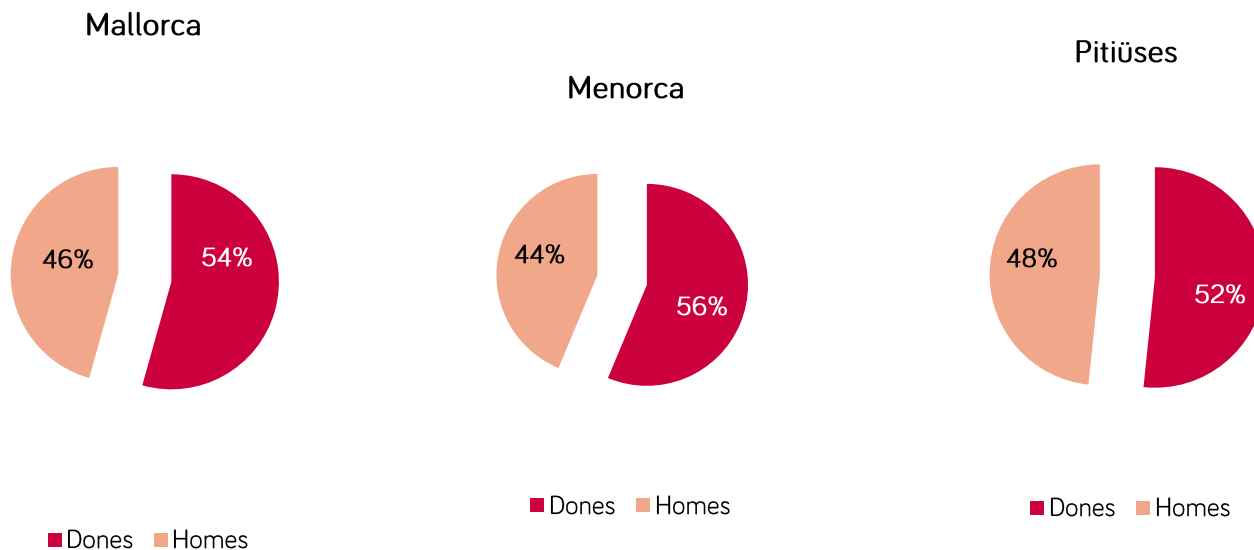
Font: OTIB a partir de les dades del SOIB

Atur registrat per illes

Les Pitiüses són les illes que han patit el major increment de les xifres d'atur respecte al 2019, i també entre el col·lectiu femení (+66,7 %). Les segueixen Menorca i Mallorca amb increments de l'atur femení similars (44,2 % i 43,2 %, respectivament).

Ara bé, Menorca és l'illa on les dones tenen un major pes sobre el total d'aturats inscrits a les oficines del SOIB, un 56,3 %.

Distribució de l'atur registrat per sexe i illes (2020)

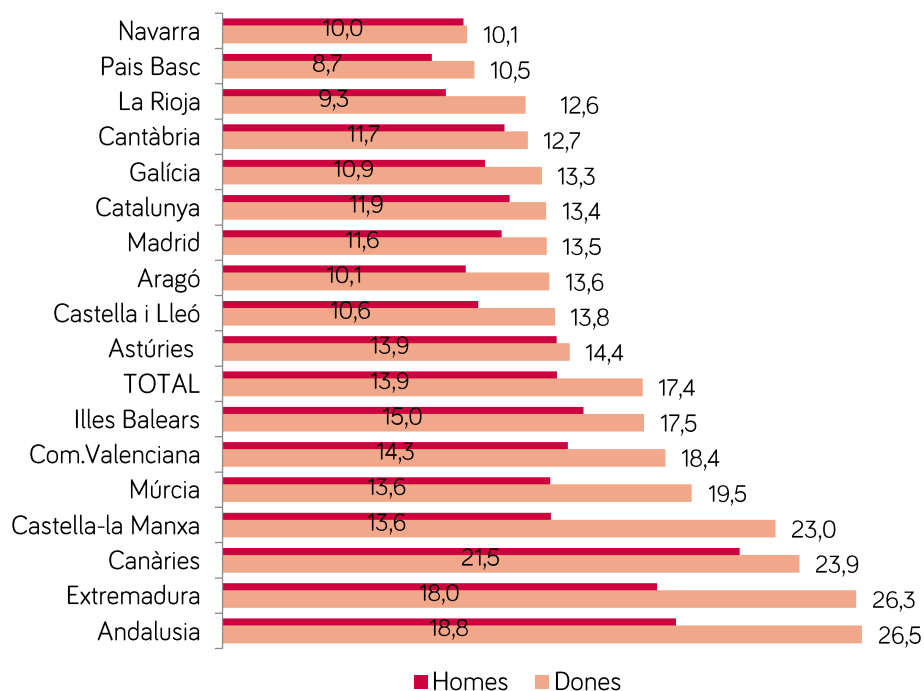

Taxa d'atur

La taxa d'atur femenina se situa en el 17,5 % a les Illes Balears, de mitjana en el 2020, 2,5 punts percentuals per sobre de la masculina (15,0 %). Experimenta un fort increment respecte dels anys anteriors, atès que es va situar en el 13,6 % en el 2019 i en l'11,0 % en el 2018.

En comparació, la taxa d'atur femenina de la UE-27 es va situar en el 7,2 % en el 2019.

Rànquing de la taxa d'atur per sexe i comunitat autònoma. Mitjana 2020

Font: OTIB a partir de les dades de l'EPA-INE

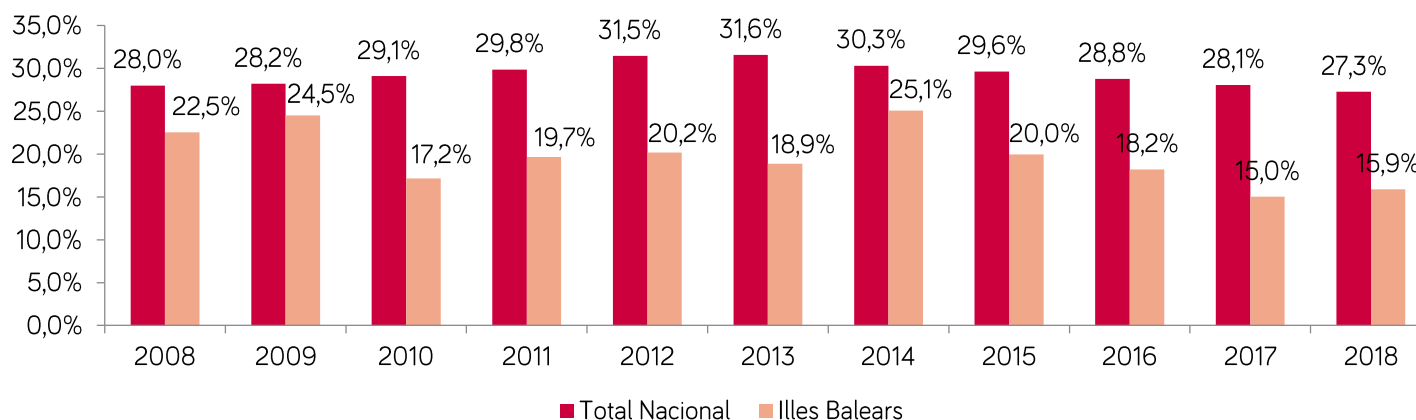
La bretxa salarial

El salari mitjà anual a les Illes Balears per a un home és de 24.437,6 € enfront dels 21.085,7 € de les dones, el 2018. Una diferència de 3.352 euros, la qual cosa suposa una bretxa salarial del 15,9 %.

Les Illes Balears són la comunitat autònoma amb la bretxa salarial més baixa del conjunt d'Espanya. La distinta estructura productiva del mercat de treball és el factor fonamental que explica aquesta variabilitat per comunitats autònomes.

La diferència de salaris és 11,4 punts més baixa que al conjunt estatal (27,3 %).

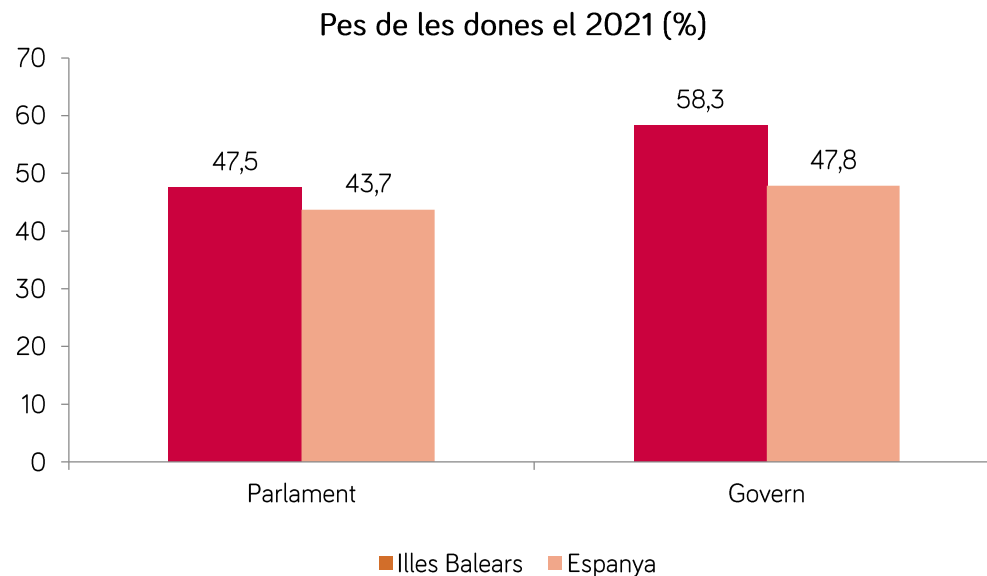
Evolució de la bretxa salarial a Espanya i les Illes Balears (2008-2018)

Participació en diferents àmbits socials

Tot i que la participació femenina en els diferents àmbits de la societat s'està incrementant, en general encara no s'igualen amb les xifres de participació masculina. A les Illes Balears, en l'àmbit polític, les dades mostren unes dades optimistes, amb un 47,5 % de dones al Parlament i un 58,3 % al Govern.

Participació femenina en el Parlament i el Govern de les Illes Balears i Espanya (2020)

Participació en diferents àmbits socials

En l'àmbit de l'empresa privada, la presència de les dones a les empreses de l'ÍBEX-35 és baixa (27,7 % el 2020), si bé experimenta continus increments en els darrers anys.

Pel que fa a les dones dedicades a la recerca i la investigació en equivalència a jornada completa (EJC) el 2019 representen un 46,5 % a les Balears, valor per sobre del conjunt d'Espanya (39,9 %).

Evolució de la participació femenina en les empreses de l'ÍBEX-35 i dones investigadores a Espanya i les Illes Balears (2012-2019)

